

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2024-05-04

Programmanus

av Heidi Liekola

Moi! Kiva, kun kuuntelet UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi, joka on suunnattu ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille. Tämän ohjelman teemana työelämään tutustuminen eli prao.

Minä praoaan vanhainkodissa aktiviteettihuoneessa.

Kuulemme yläkoululaisen ajatuksia työharjoittelusta ja kysymme kouluvirastolta miksi prao järjestetään.

Tätä ohjelmaa ovat kanssani toimittaneet yläkoululaiset Hilda Söderström ja Elise Domisch. Minä olen Heidi Liekola, tervetuloa mukaan.

Prao on pakollinen yläkoulun oppilaille

Työelämään tutustuminen on ollut osa ruotsalaista koulua kauan, mutta vasta vuonna 2018 prao tuli osaksi koululakia. Tämä tarkoittaa, että kaikille yläkoulun kahdeksannen tai yhdeksännen luokan oppilaalle on tarjottava 10 päivän kokemus työpaikalla. Kouluviraston projektipäällikkö Eva-Marie Befring kertoo lisää:

Eva-Marie Befring

- *Nykyään on koululaissa niin, että on pakollinen se prao. Nuorten pitää saada kokeilla, minkälaista on työelämässä. Pikku hiljaa sitten tulevaisuudessa voi niinku tietää, mitä työpaikalla tehdään. Mitä työtä sinä haluaisit tehdä? Ja oppia erilaisia, mitä työpaikoilla tehdään ja saada vähän kokemusta siitä.*

Eva-Marie Befring muistaa oman prao-kokemuksensa:

Eva-Marie Befring

- *Joo, minäkin praoasin, silloin sen nimi oli pryö. Mä olin eläinkaupassa töissä. Se oli tosi hyvä. Mä tykkään, että siinä huomaa, että sai näyttää kuinka voi ottaa vastuuta. Mä sain sitten*

kouluvirasto

skolverket

pakollinen

obligatorisk

on tarjottava

måste erbjuda/s

työelämä

arbetslivet

tulevaisuus

framtiden

kokemus

erfarenhet

ottaa vastuuta

ta ansvar

hyöty

nytta

kyky

förmåga

sen jälkeen joka viikonloppu työtä, tulla takasin siihen työpaikalle. Kyllä tykkään, että se teki paljon hyötyä. Mutta sait myös keksiä eri, että mitä voi tehdä, että sai näyttää vähän kykyjä mitä haluaa tehdä, ideoita silleen. Se oli hauskaa.

Selma tutustuu työhön vanhainkodissa

Ruotsinsuomalainen neljätoistavuotias Selma Solhaug kokeilee viikon ajan, millaista on tehdä töitä vanhainkodissa.

Selma Solhaug

- *Mun päivä alkaa kello 10 ja sitte me käydään talossa ympärillä eri kerroksilla ja vaan seurustellaan vanhojen ihmisten kanssa. Sitten meillä on lounas ja sen jälkeen on lisää aktiviteetteja. Joskus me käydään ehkä kävelyllä tai sit me maalataan tai tehdään ruokaa. Tai ehkä pelataan bingoa tai jotain sellaista.*

Mikä on tässä työssä ollut semmoista, jota et tiennyt aikaisemmin?

- *Meillä on semmonen juttu minkä nimi on tystnadsplikt. Että jos kuulee jonkun sadun tai jotain jonkun vanhusten elämästä, jotain mitä ne kertoo, niin mä en saa kertoa sitä niinku niille mitä mä tunnen.*

Selma valmistautuu tulevaisuuteen praon avulla. Hän uskoo, että kahden viikon prao-jakso helpottaa työnhakua, kun sen aika koittaa.

Selma Solhaug

- *Tulee ehkä tulla helpompaa löytää työpaikkaa, kun tietää vähän miten työskennellään eri työpaikoilla. Sitten opettelee paljon uusia asioita, niin saa experience tulevaisuuteen.*

Selman toinen praoviikko on Suomessa. Se on hänen mielestään hyvä asia, sillä näin hän saa käyttää suomen kieltä enemmän.

Selma Solhaug

- *Mä tuun praoamaan mun tädin luona Espoossa lähellä Helsinkiä. Ja hän työskentelee lapsien kanssa taidekoulussa, mä luulen. Mä*

vanhainkoti

*äldreboende,
älderdomshem*

seurustella

umgås

vaitiolo-

velvollisuus

tystnadsplikt

valmistautuu

förbereda sig

työnhaku

jobbsökande

kun sen aika

koittaa

när det är dags

täti

moster / faster

taidekoulu

konstskola

epävarma

osäker

vastakohta

motsats

olla (oma) itses

vara sig själv

hyvällä tuulella

på gott humör

oon vähän epävarma mikä työ se on, mutta se on ainakin lapsien kanssa. Siitä tulee hauskaa, koska mä saan olla mun tädin kanssa. Ja sit siitä tulee kans hauskaa sillä tavalla, että silloin tulee vastakohta tästä paikasta, koska nyt mä työskentelen lapsien kanssa ja täällä mä työskentelen vanhojen ihmisten kanssa.

Lopuksi vielä Selman neuvot muille prao-oppilaille.

Selma Solhaug

- Kokeile pitää hauskaa ja olla itses. Ja tulla sinne hyvällä humör ja vaan kokeilla tehdä siitä niin hauskaa niinku pystyy.

Musiikkia

Ohjelman päättää Ettan kappale *Viikonloppufaijoi*:

Hei sisko mitä menneist

Rikkinäisist perheist

Se teki meist vaan kovempii

Ne oli niitä aikoi

Viikonloppufaijoi

Se jätti jäljet molempii

Tässä kaikki tällä kertaa. Kiitos, että kuuntelitte!